

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/91/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119015060
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119015060.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 05. augusta 2020 prejednal sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

D. F.,

nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom N. E. XXX, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podala proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/206/2019 zo dňa 06.05.2020 a takto

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného D. F. o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/90/2013 zo dňa 07.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/152/2014 zo dňa 19.01.2015 zamieta.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/90/2013 zo dňa 07.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/152/2014 zo dňa 19.01.2015 bol D. F. odsúdený pre pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák. v súbehu s pokračovacím prečinom súlože medzi príbuznými podľa § 203 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák., pokračovací prečin sexuálneho zneužívania podľa § 202 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pokračovací prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. g) Tr. zák. a prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov, pre výkon ktorého trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený D. F. podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. podmienenečne prepustený z výkonu vyššie uvedeného trestu. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 30 (tridsať) mesiacov, bol mu nariadený probačný dohľad vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov a uložené aj obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote prokurátorka sťažnosť, ktorú zahlásila do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedla, že dôvodom sťažnosti je absencia materiálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie. Uviedla, že u odsúdeného je naďalej aj po 4 mesiacoch od predchádzajúceho hodnotenia ústavu vysoké riziko sociálneho zlyhania, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je naďalej nekritický a odsúdeného preto ústav opäť neodporučil na podmiennečné prepustenie. Rovnako odsúdený aj naďalej iba čiastočne plní program zaobchádzania. Oproti predchádzajúcemu hodnoteniu ústavu sa u odsúdeného vyskytla len 1 priaznivejšia okolnosť - dostal ďalšiu disciplinárnu odmenu za plnenie pracovných povinností. Podľa prokurátorky skutočnosť, že odsúdený vykonal vo výkone trestu odňatia slobody protialkoholické liečenie apriori neznamená, že pracoval i na odstránení svojho „problému“ s alkoholom. Predmetné liečenie totiž vykonal len preto, pretože mu bolo nariadené a bol vo výkone trestu odňatia slobody. Navyiac nie alkohol, ale jeho opakované a viaceré sexuálne agresívne konania voči maloletej blízkej osobe, ktorá bola odkázaná na jeho výchovu a starostlivosť a ktorú odkázanosť aj využil a zneužil, bola dôvodom odsúdenia. Účelom trestu je aj páchatelja prevychovať, čo znamená odsúdeného primäť k uvedomeniu si nesprávnosti svojho konania tak, aby sa ho už v budúcnosti nedopustil. Hodnotenie ústavu jednoznačne preukazuje, že uložený trest doposiaľ výchovný vplyv na odsúdeného nemá, a preto je rozhodnutie o jeho podmiennečnom prepustení predčasné. Pred výkonom trestu odňatia slobody bol už odsúdený pre charakterovo násilný trestný čin. Súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory a predovšetkým sa nedostatočne vysporiadal s týmito skutočnosťami. U odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a preto pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú splnené zákonné predpoklady. Navrhla uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť.

Krajský súd v Trenčíne primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že predmetnou vecou sa už krajský súd zaoberal, keď uznesením sp. zn. 23Tos/10/2020 zo dňa 04.02.2020 v celom rozsahu zrušil uznesenie súdu prvého stupňa sp. zn. 6Pp/206/2019 zo dňa 25.11.2019 a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol (citovaným uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. tiež podmiennečne prepustený z výkonu vyššie uvedeného trestu a podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 30 mesiacov). Krajský súd vo svojom skoršom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že sa zatiaľ nestotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obe materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života s tým, že nariadil súdu prvého stupňa, aby si po vrátení veci na nové konanie vyžiadal si aktuálne hodnotenie odsúdeného z ústavu na výkon trestu, pripojil si základný trestný spis, aktualizoval správy o jeho povesti, najmä si vyžiadal aktuálny odpis jeho registra trestov, tieto dôkazy oboznámil na verejnom zasadnutí, pri zachovaní práva odsúdeného sa k nim vyjadriť, tiež aj dôsledne dopyčoval odsúdeného k naznačeným otázkam, a následne opätovne posúdil vo vyššie naznačenom smere, či sú u neho splnené materiálne podmienky pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa aj po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na ktorom vykonal všetky potrebné dôkazy pre spravodlivé rozhodnutie. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Už vo svojom skoršom rozhodnutí krajský súd prisvedčil názoru súdu prvého stupňa, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej dvojtretinovej výmery uloženého trestu odňatia slobody.

Krajský súd sa ale opätovne nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obidve materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd opakovane považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode pred vykonaním celého trestu. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel dovtedy vykonaného trestu odňatia slobody, teda aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje opakovane za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie. Aby bolo možné zodpovedne posúdiť, či odsúdený preukázal polepšenie, je nevyhnutné napríklad poznať, čo bolo u neho príčinou páchania trestnej činnosti. O to viac táto potreba vyvstáva u odsúdeného, ktorý sa dopustil závažnejšej trestnej činnosti. V hodnotení ústavu na výkon trestu sa naďalej uvádza, že odsúdený je nekritický k spáchanej trestnej činnosti a túto popiera počas celého výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený uvedené tvrdenia na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa v podstate vôbec nespochybňoval a navyše je v zápisnici o verejnom zasadnutí zaznamenané aj takéto jeho vyjadrenie v rámci konečného návrhu: „Žiadam o prepustenie, prísľub práce mám, mal som čas prehodnotiť postoj k životu, riadny život bude asi problém.“ Teda sám odsúdený „spochybňuje“ to, či by bol schopný a pripravený viesť na slobode riadny život.

Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto jeho postoj s prihliadnutím aj na jeho citované vyjadrenie nemôže byť prejavom polepšenia a nedáva dostatočnú záruku, že by po prepustení na slobodu viedol riadny život, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody stále neuvedomuje (nepripúšťa). Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienenom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd pripomína, že zmyslom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného D. F. za podstatne sťaženú už aj z pohľadu povahy spáchaných trestných činov, pre ktoré vykonáva trest odňatia slobody, nakoľko Trestný zákon výslovne určuje, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva (§ 66 ods. 2).

K argumentom súdu prvého stupňa v napadnutom uznesení je potrebné dodať, že odsúdený sa trestnej činnosti nedopustil len pod vplyvom alkoholu, a preto vykonanie ochranného protialkoholického liečenia odsúdeným nie je takou podstatnou okolnosťou, ktorá by mohla mať pozitívny vplyv na elimináciu jeho recidívy do budúcnosti. Navyše sa odsúdený plánuje vrátiť do spoločnej domácnosti k manželke, s ktorou zdieľa spoločnú domácnosť aj druhá dcéra odsúdeného - mal. N. T., nar. 2008, pričom je potrebné zdôrazniť, že trestnej činnosti sa dopustil vo vzťahu k prvej dcére A. T., nar. 1997 v tejto spoločnej domácnosti na adrese jeho trvalého bydliska.

Vyššie uvedené skutočnosti preto podľa názoru krajského súdu zatiaľ nedávajú dostatočnú záruku, že protiprávne konanie odsúdeného sa už nebude opakovať.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Ani ústav na výkon trestu pritom opätovne neodporučil podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby uložený trest odňatia slobody ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, pretože ani po doplnenom dokazovaní súdom prvého stupňa by neprichádzalo do úvahy iné rozhodnutie a bolo možné o návrhu odsúdeného rozhodnúť tak, ako to urobil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.